

БЛАГОВІСТ

Місячник Української Католицької Церкви в Польщі
№ 3 березень 1991 р.

Слово Папи Івана Павла II до українських єпископів

Високодостойний Владико Кардинале,
Достойні Брети в Єпископстві!

По восьмим місяцях, що проминули від останньої нашої зустрічі, миє Нам знову привітати Вас в Римі, близько гробу св. Петра і гробу св. Йосафата, Архієпископа Попоцького.

Ця наша зустріч відбулась в минулому місяці червня по п'ятдесяті літах терпіння Церкви на Україні, що хоч і дуже обезсилена, то все жива і динамічна вийшла з катакомб. Була вона також винесена з того мотиву, що це вперше у Вашім історичним бутті зібралися довкруги особи Наступника св. Петра всі українські єпископи так з України, як і з широкої діаспори в світі.

З Вашим поворотом до єпископських станиць та до Ваших священиків і вірних, Ви могли представити їм усю мою живу журбу батька і пастиря Вселенської Церкви. Справді ця Апостольська Столиця ніколи не перестала проявляти свого живого зацікавлення в користь Католицької Церкви візантійсько-українського обряду, нищена за останнє півстоліття. Треба справді дякувати Богові за те, що сподобив нас бачити увінчаними наші змагання за обнову Ваших громад. В останньому часі було можливо відновити єпархії латинського обряду на Україні і за це наша вдячність Богові є ще більша.

На особливу увагу заслуговує нині ще й згадка про ту подію, яка стала в часі останнього Синоду єпископів тут в Римі в місяці жовтні. Під час цього Збору було проголошення Кодексу Канонів Східних Церков, що увійде в життя з днем 1 жовтня 1991 року. Ця Книга Законів є даром і поміччю для життя і розвою всіх Східних Церков. Бо великим бажанням цього Апостольського Престолу є, щоб Церква на Україні процвітала та новою апостольською силою виконувала доручену її місію (Пор. С. Ц., 1).

(Закінчення на 7 сторінці)

ХЕРУВИМ ЧИ РОЗБІЙНИК?

Парадокси християнської самосвідомості

«Господи, що є людина» (Пс 8,5) – питання псаломівець, бажаючи зображені одні з найбільших тайн всесвіту та історії – людську істоту. Це запитання з'явилось з людиною, супроводить її, і залишилось актуальним повік-віки, бо таємниця людини закорінена в таємниці Бога-Створителя, і так як Бог – непізнаванна. Пам'ятаючи про це, і усвідомлюючи обмежену успішність зусиль, все-таки мусимо робити спроби проникнути у незвідані тайни нас самих.

Простір наших пошукув визначають дві протилежності, далекі від себе як схід від заходу. Це Херувим і розбійник – найчастіша мудрість і визволення від земних турбот, та злочинець, втілення і жертва зла цього світу. І не було б це нічим незвичайним, коли б ті дві, гранично різні і супротивні форми існування, являли собою споконвічні полюси життя. Проте парадокс полягає в цьому, що ми, у Божественній Літургії, сповідуємо поєднання в собі Херувимів і розбійника. Порівнююмо себе до Ангелів і зізнаємося у злочинах. Ситуація, якої психологічно не можна пояснити, бо ж тут вичерпуються можливості наук, що неспроможні дослідити духа.

Фундаментом християнської рефлексії над людиною є біблійний текст з книги Буття: «Створімо людину на наш образ і на нашу подобу» (Бут. 1,26). Найвеличніший і найкоротший синтез реляції між Богом і людиною. Цей Божий образ є найбільша суть людяності, багатство, скарб, якого людина,

О Христе мій! Коли на хресті Ти висів, затемнів сонце, розсвічуєчи вірним правдиве світло і появляючи прощення. Просвіти ж і нас засліплених ворожими обманами, щоб, ходивши в світлі твоїх заповідей ми чистими дійшли до спасительного світла твого воскресіння.

Прийдіть усі покоління народів і пошануймо піснями Хрест Господній: Радуйся, Хресте, впалого Адама досконале визволення! Тобою вірні народи хваляться, бо твоєю силою відважно перемагають невірних-безвірків! Тебе нині ми, християни, з побожністю цілуємо і на Тобі розп'ятого Бога прославляємо, промовляючи: Господи, на ньому Ти розп'ясявся, тож помилуй нас, як благий Чоловік-колубець.

Прийдіть, вірні, і творімо у світі діла Божі! Ходім достойно як удені! Відкиньмо від себе всяке несправедливе осудження близького і не даваймо нагоди до споткання. Залишімо тілесні розкоши, і даймо зрист душевним дарам. Подаймо хліб потребуючим, і припадьмо в покаянні до Христа, взываючи: Боже наш – помилуй нас.

Дивна це зброя – молитва і піст. Він учинив Мойсея законописателем, а Іллю – ревним виконавцем жертв. В ньому й ми, вірні, триваємо і до Спасителя кличмо: Проти Тебе єдиного ми згрішили – помилуй нас!

Постъмо постом духовним: розірвімо всякі грішні зв'язки; заставмо і те, що нас призводить до гріха; простім нашим братам їхні провини, щоб і нам простились наші прогрішення. І тоді зможемо заспівати: Хай направиться молитва наша як кадило перед тобою, Господи.

Пісний подвиг – це час покаяння й посередник вічного життя, якщо простягнемо руки до добродійності. Ніщо б так не спасає душі, як допомога потребуючим: милостиня вкупі з постом, від смерті людину вибавляє. Її ми цілуємо, їй бо рівні немає; вона спроможна спасти душі наші.

НА НАШ ПОГЛЯД

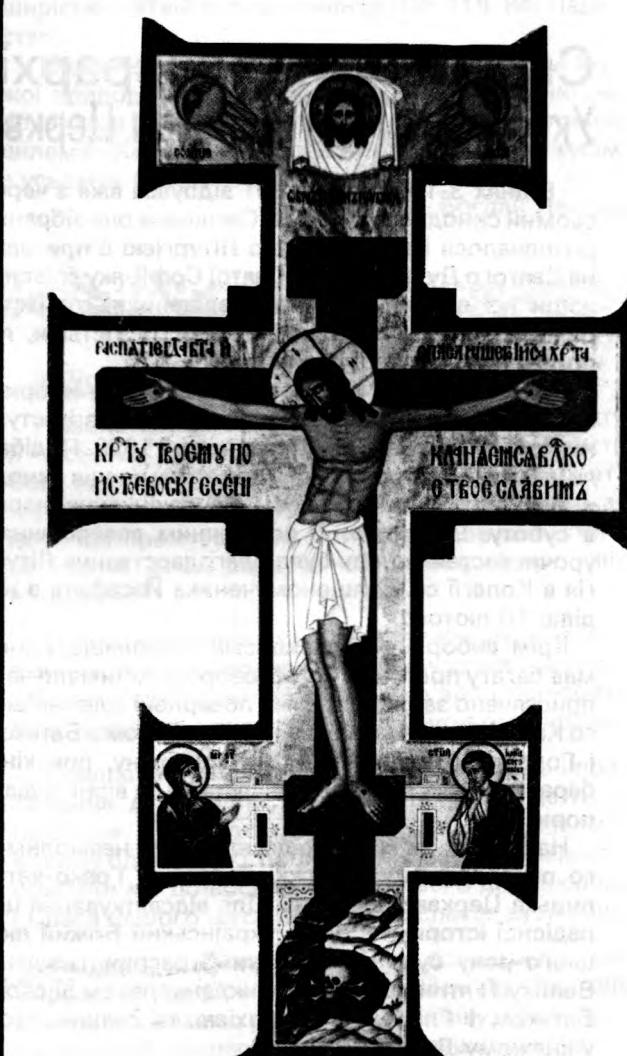
Українська мова

Кожен народ має свою власну мову, в якій творить свою літературу, якою послуговується кожного дня, кожної хвилини, у цій мові сповіщають новини, друкуються книжки і газети. Цю мову називається національною, рідною, материнською, мовою людей, що проживають на даній території, в даній країні.

Народи дбають про свої мови, бо це скарб, якого оцінити неможливо. Недаремно зрештою говориться, що коли немає мови – немає також народу.

Інколи можна почути ствердженння, що мови бувають «кліпші» і «гірші», мови «планів» і «рабів». Повний ідіотизм. Кожна мова цікава, багата і варта цього, щоб її пізнати. Убогі ці, що знають лише одну мову і не хочуть пізнавати іншої. Розумні люди знають кілька, а то і кільканадцять мов і щойно тоді можуть ствердити, що однак найвартісніша своя, рідна.

Безсумнівно до мови треба ставитися з пошаною не забуваючи, що скарб цієї передали нам предки, сподіваючись, що не тільки збережемо його, але і наповнимо змістом, злагатимо. І який великий жаль, що багато з нащадків з такою легковажністю ставиться до священного обов'язку. Як же часто люди нехтують спадщиною віків.

ХРЕСТУ ТВОЄМУ ПОКЛАНЯЄМОСЬ ВЛАДИКО
І СВЯТЕ ВОСКРЕСІННЯ ТВОЄ СЛАВИМ

Український народ має українську мову. Ми не хвіст собачий і не підніжок інших народів. Наша мова творилася довгими століттями і сьогодні вона така багата, що пізнавати її це радість і свято. Вистачить тільки пригадати, що самих пісень, які створив наш народ, маємо приблизно пів мільйона. Багатство багато, тільки треба його віднайти. Однак ми не хочемо його віднайдохити.

Іду вулицею, а передо мною хлопець і дівчина. Знаю обое, адже виховалися на моєму подвір'ї. Їх батьки чесні українці і щирі люди. Своїх дітей виховали в українському дусі. Молодята розмовляють з собою, напевно порушують важні для себе справи, обговорюють якісь події, може родиться поміж ними почуття сильніше, як приязнь. Поволі доганяю їх і... не чую ні одного українського слова. Невже наша мова така вбога, що неможливо нею виразити свої почуття, не вже даремно працювали наші вчені складаючи одинадцятитомний «Словник української мови»? Ні, мова тут нічого не винна. Тільки несвідомість і байдужість до неї.

Відвідуємо людину, про яку народ говорить, що це «поважна, вчена людина». Починаємо розмову, а через кілька хвилин підходить до нас синок господаря і запитує, якою мовою ми говоримо. Дещо зbenetежений батько відсилає сина до другої кімнати відповідаючи, що розмовляємо «по-французьки».

(Закінчення на 3 сторінці)

(Закінчення на 2 сторінці)

Сьомий Синод Ієрархії Української Католицької Церкви

В дніах 3-10 лютого 1991 відбувся вже з чергі сьомий синод ієрархії УКЦ. Священне оце зібрання розпочалося Божественною Літургією о призвання Святого Духа в Соборі Святої Софії, яку співслужили всі владики та деякі священики, з участю римських спільнот нашої церкви та гостями, які прибули на цю небуденну подію.

Синод оцей був неначе продовженням історичної братньої зустрічі всієї нашої ієрархії з наступником Петра, яка відбулась в червні 1990. Подібно як у червні, відбулася окрема зустріч членів синоду з Вселенським Архиєреєм на закінчення нарад в суботу, 9 лютого. А остаточним завершенням урочистостей синоду була благодарственна Літургія в Колегії св. Священомуученика Йосафата в неділю 10 лютого.

Крім виборів на єпископські становища, синод мав багату програму до обговорення. Чимало часу присвячено запланованому поверненні Блаженішого Кир Мираслава Івана в Україну. Разом з Батьком і Головою церкви, пойдуть на Україну, при кінці березня, деякі архиєреї, священики та вірні із діаспори.

На землях України, по десяти роках невмолимого переслідування і важких терпінья, Греко-католицька Церква воскресла. Для відсвяткування цієї радісної історичної події, український Божий люд цього року буде переживати Страсний Тиждень, Велику П'ятницю і сам Великдень, разом зі своїм Батьком і Главою, з ієрархією та священством у княжому Львові.

Осередком урочистостей буде Собор Святого Юра. В цьому історичному храмі відтворюватися буде таїнственна ця подія: воскресення Української Греко-католицької Церкви з воскреслим своїм Спасителем. Не буде це лише символічним відтворюванням, але глибоким і незатертим пережиттям.

Українська мова

Зі знайомим дядьком, людиною широго хири-теру, наводимо в його домівці розмову про минулі роки. Дядько розговорюється, починає пригадувати собі щораз-то більше деталів аж... раптом втихає і просить не говорити по-українськи: «Невістка забороняє».

Подібних прикладів може навести багато кожен з нас, тому що зустрічаємося з ними кожного дня. Всі вони для нас неприємні і хотілося би, щоб було їх чимнайменше. Зрештою в багатьох випадках люди по-дурному оправдовуються. Остаточно ніхто нікому не заборонить говорити у своїй хаті по-своєму, тим більше, коли обов'ягається українці. Чому тоді діти пізнають українську мову щойно в церкві або в школі?

Часто буває так, що діти пізнають мову своїх батьків в середній школі, тоді-то дійсно вчитель мусить напрацюватися, щоб учень почав говорити і думати у рідній мові.

Ніби немає зразка, від якого можна би навчитися літературної мови. Це невелика перешкода. можна навчитися і говорки, тоді перейти до літературної мови невелика проблема. Зрештою краще, коли діти, чи молодь говорить говоркою, як мали би розмовляти з собою по-польськи, як можна це почути наприклад під час концертів чи оглядів – на сцені всі говорять зразково, читають вірші, співають, натомість поза сценою про все зараз забивають. Може вже надійшов такий час, щоб все це змінити, адже соромитися дійсно немає чого, а навпаки, треба бути гордими. (т)

Синод обговорював програму й формат світового українського Євхаристійного Конгресу у Львові 1993, на тему: «Один хліб – одне тіло». Владики висловили надію, що ця духовна подія, причинитися до відродження цілої нашої церкви й народу. Після довгої безбожницької неволі, народ зголоднів на духовний хліб. Очевидно, вірні мусять бути приготовлені й розположені. Конечна підготовка вимагатиме окремих зусиль від священиків і душпастирів. Український народ саме і потребує поглиблення та оживлення євхаристійного життя.

Владики переконані, що Євхаристійний Конгрес буде важливим етапом у духовній підготовці до історичного ювілею 400-ліття Берестейської і 350-ліття Ужгородської Унії. Обидві ці історичні події підтвердили й скріпили зв'язок українського Божого люду з наступником Петра. Засновуючи-бо свою церкву Христос рішив, що правити буде Він церквою через Римських Архиєреїв.

Для правильного історичного наслітлення двох цих подій – Берестейського й Ужгородського церковного поєднання та євхаристійного помирення – синод рішив, що відбудеться Міжнародний Науковий Конгрес у Римі та Наукова Конференція у Львові. В добі сучасного єкуменізму ювілей нашої церкви 1996 р. викликує окреме зацікавлення істориків та церковних дослідників.

В найближчому році – 1992 – Сестри Служебниці Пренепорочної Діви Марії відмічатимуть перше сторіччя свого існування. З огляду на важливий і жертвенний вклад засłużеної цієї чернечої родини в житті УКЦ, вся наша ієрархія хоче включитися у їхні ювілейні святкування.

У жовтні 1991 відбудеться синод єпископатів Європи. Святіший Отець очікує окремого вкладу в цей синод від церков східного обряду. Отож, синод наш задумувався над тим, як причинитися до цього діла. Вселенський Архиєрей накреслив завдання синоду двома питаннями: Які «дари» приносить та вкладає кожна поодинокі церкви? Як належить ці дари використати для поширення Божого Царства?

З відродженням Української Греко-католицької Церкви на Україні витворюється нове відношення церкви до світських державних владей. У нормування цих відносин вимагає правної і легальної бази. Церква наша, як і всі інші релігійні конфесії, мусить мати свій окремий статут. Отож, зміст і форма такого статуту були предметом нарад синоду.

З днем 1 жовтня 1991, входить в життя нове канонічне право для всіх східних церков. Загальне законодавство мусить бути доповнене законами її зарядженнями кожної поодинокої церкви східного обряду. Тим-то, відбувались дискусії над партікулярним правом Української Греко-католицької Церкви. В новому законодавстві церкви, хіба найважливіша річ буде спеціальне право, завдяки якому, голова кожної церкви втішатись буде вселенською юрисдикцією над вірними своєї церкви, без огляду на те, в якій частині світу вони проживають.

Оцей сьомий синод був плідним і благословенним моментом в житті відродженої української церкви. З цим синодом розпочинається нова доба. Спільність наша та зв'язь скріпилається. Одність цілості краще тепер заманіфестовано. Укріпилося спільне бажання взаємної допомоги й підтримки. Ми певні, що кров і терпіння мучеників випросить рясного Божого благословення для грядущих поколінь.

«Хваліть Господа всі народи...»

Рідко трапляється, щоб наші греко-католицькі парафії в Польщі брали участь в загальноцерковних подіях. Ми звикли до загумінків, все проходить повз нас, ніколи ми не були запримічані другими. Нікого не дивує наша відсутність під час молитов за мир, де моляться всі: християни, мусульмани, кришнаїти, буддисти та представники інших релігій. Деякі кажуть, що це саме ми найбільш руйнуємо мир та спокій другим, жалючись, чому-то душевному виходять на верх очі і він жалісно кричить і тому саме не підходить до мирної, сімейної фотографії. Нашої Церкви не видно також на спільних моліннях про єдність християн. Деколи спільно молимось з нашими братами римськими католиками; ми – про зрозуміння багатства Церкви в різноманітності традицій та обрядів, вони – про те, щоб чимськоріш вже прийшли ми вже до їхнього костьола і не морочилилюдям голови довгими літургіями, кадилом, співами та беззупинним «Господи помилуй». На жаль, я сам був декілька разів учасником богослужень в такому саме тоні і відчув, що єкуменізм греко-римсько-католицький деколи забуває, що ми вже поєднані, але не однакові. З огляду на те однак, що це явище дуже

химерне та розповсюджене в обмежених масштабах в середовищах інтелігентських, або таких, які бажають зробити таке враження, воно приходить до голови лише деяким латинникам та мало кому з наших вірних та священиків. На превеликий жаль, треба сказати, що між самими українцями різних віросповідань немає спільних молінь про єдність Церкви, якби нас цей Господній клич не торкався. Православні добавляють в цьому прихований єунатизм, а греко-католики не дуже й розуміють, яка може бути модель єдності, про яку спільно маємо молитися. Залишається питання, хто до кого має прийти і хто більш правий, більш патріот, або хто кого більше скривдив, за що, саме чому так а не по-іншому.

Помимо цієї мінорної тонації оцінки нашого єкуменічного заангажування, час від часу десь з'являється «нормальна» подія. Від кількох років нагоду до такої нормальності греко-католикам Венгожева і Гіжицка дає Екуменічний тиждень молінь про єдність християн... Цього року цей тиждень проходив в нас під кличем: «Хваліть Господа всі народи, славте Його всі люди». (Іс. 117,1). Під час цього Тижня громади наших вірних зустрічалися з громадою протестантів лютеран, що проживають

(Закінчення на 7 сторінці)

Парадокси християнської самосвідомості

(Закінчення з 1 сторінки)

хоч як далеко не зайшла б у своєму лукавстві, не знищить, тому в Паастасі – заупокійній молиті, в цьому неперевершенному свідоцтві правди про життя читаємо: «Я – образ несказаної Твоєї слави, хоч і ношу рани гріхові». Він незниненний, людина тільки осквернює його, і усвідомлюючи це, у Великому Пості, духовній весні, прагне відродитися: «Переступом заповідей Твоїх затерся в мені образ Твій, зів'яла вся краса і світильник загас від пристрастей. Змилуйся ж, Спасителю, і подай мені радість, – як співає Давид (Канон Св. Андрія Крітського). В людині збереглась, вписана в підставі буття, пам'ять пераозданного, дарованого Богом блаженства і близькості її відновити можна спільними зусиллями – покаянням грішника і шукаючи милосердя Бога: «Я заблудив як овеча погибле, шукай раба Твоєго» (Паастас), «Я та царська драхма, що давно загубилася в Тебе, Спасителю, тож засвітивши світильник Твій, пошукай, Спасе, і знайди образ Твій» (Канон Св. Андрія). Наш теперішній стан не є совершенний, мета – уподібнення до Бога, ще далеко. Будучи образом Бога, ми ще не відновили в собі його подоби, тому

кличемо: «До подоби Твоєї возведи, мене щоб я засяяв давною добротою» (Паастас).

Правда про співприсутність в людині святої і гріха, добра і зла, богоівності і звіроподібності є розп'яття для нашого критичного, звиклого до схем, розуму. Парадоксальні слова про одночасну праведність і грішність, мусить лунати в серці людини, місці де не може бути забріханості і фальшу, але абсолютна щирість і істинна. Щойно тоді, проказувані нами слова про першість серед грішників, ототожнювання з розбійником розп'ятим біля Ісуса, і молитва словами Митаря, не будуть стилістичною фігурою і пустопорожньою риторикою, але глибоким усвідомленням паломницького характеру життя християнина, який, Божою милістю, вже вийшов з землі неволі – гріха, йде дорогою спасіння фігурою і пустопорожньою риторикою, але глибоким усвідомленням паломницького характеру життя християнина, який, Божою милістю, вже вийшов з землі неволі – гріха, йде дорогою спасіння, в надії вже здійсненого, отже, життя напружено між «вже» і «ще ні», що віддзеркалює так буквально наша Літургія, де визнаємо: «ти знову нас підняв і не перестав творити все, поки нас на небо привів і буде царство Твоє дарував», щоб, на перший погляд заперечуючи цьому, благати: «Помяни мене Боже, коли прийдеш у царстві Твоєм».

Християнська самосвідомість досягає в час Великого Посту вершин смиренності, яку поверхово можна б відчитати як зневіру щодо смислу людських зусиль. Ось у Великий Четвер, після кілька днів пощення і духовного подвигу, пройшовши шлях покаяння і навернення, до шеренги постать, в яких бачимо самих себе, доходить чоловік з Ісусовою притчі, який гостює на царському без одягу – образ душі позбавленої благодаті (Лк. 22, 1-14). Духовно неодягнені волаємо: «Світлицю Твою, Спасе мій бачу прикрашену, але одягі не маю, щоб до неї вийти. Дай, Світлодавче, осяність одінню моєї, і спаси мене». Це не зневіра, це не сумнівання в потребі нашого труду, без якого немає спасіння, це вияв єдиновірного переконання, що не диктуємо Богові наших умов, лише сповідуємо своє уповання, готовність прийняти дар, відвертість, яка межує з обезброяючою, дитячою щирістю – «Твій я, спаси мене» (Пс. 119, 84; Паастас).

Призначенням людини є стати «учасником Божої природи» (2 Пт. 1,4), повернути таким чином до витоків свого життя, так аби щезла драматична дилема – Херувим чи розбійник, і щоб «Бог був усім в усьому» (1 Кор. 15,28).

о. Богдан Панчак

Молитва Св. Єфрема

(Св. Єфрем нар. в 306 р. в Нісібіс – сьогодні Туреччина, диякон, поет, богослов, Отець і Доктор Церкви).

Господи і Владико життя могол Духа лінівства, недбайливості, честолюбності і пустослів'я віддали від мене.

Духа чистоти, смиренності, терпеливості і любові даруй мені, рабу Твоєму.

Господи, Царю! Дай, щоб я бачив гріхи мої і не осуджу брата моого, бо ти благословен єси во віки віків. Амінь.

З Великого Канону Св. Андрія

(Св. Андрій Крітський, 660-740 рр., єпископ Кріту, проповідник, поет, маріолог)

З чого я почну плакати над учинками нещасного життя моого? Якож ж то я розпічу, Христе, теперішнє мое ридання? Але, як Милосердний, дай мені відпущення провин.

Агнче Божий, що взяв гріхи всіх! Здійми з мене важкий тягар гріхів і як Милосердний, дай мені сльози умиленності.

Вільні і невільні провини мої, явні й таємні, відомій невідомі, все, Спасителю як Бог, очисти і спаси мене.

Покалічено, поранено мене! Ось стріли ворожі пробили мою душу і тіло, ось рани, струпи і умлізення кричат про удари самовільних пристрастей моїх.

Збегніть і дивіться: Я – Бог, що досліджує серця і розкриває думки, вчинки й палить гріхи, і захищає сироту, покірного і вбогого.

Безпачкова, нестворена Тройце, нероздільна Одностел! Прийми нас, що каємося, спаси нас грішників. Твої ми сотворіння, не покинь, а помилуй і визволи нас від присуду на муки.

Ти знала, душа моя, про драбину від землі до неба, що з'явилася Якову. Чому ж ти не обрала безпечної основи побажності?

Прокинься, душа моя, подумай про вчинки, що ти заподіяла. Постав їх перед очі й пролий краплі сліз твоїх, сміливо визнай Христу про вчинки й думки та вправдайся.

Нема в житті ані гріха, ані вчинку, ані зла, яке ми не заподіяли б, Спасителю, розумом, словом і воною нагрішивши і бажанням, і думкою, і ділом так, як ніколи ніхто інший.

Чашу має Церква – животворчий бік Твій, Спасителю наш, з якого для нас витекла подвійна течія: – Відкуплення і віра на зразок обох укупі заповітів, – старого й нового.

Заради мене Ти, Богом бувши, прийняв мій вигляд і чудеса творив: зціляв прокажених, оздоровлював розслаблених, кровотечу в жінки Ти спинив, Спасителю, дотиком одежі.

Хвілі гріхів моїх, Спасителю, нагло вкрили мене, як колись Червоне море, повернувшись, єгиптян і колісниці.

Двері покаяння

«Відчини мені двері покаяння, Життя подавчел – молиться зранку дух мій у святім твоїм храмі...» На превеликий жаль, більшість мирян нашої Церкви позбавлені ключів до дверей Господньої милості – молитов пребагатої великопісної спадщини східного благочестя. Літургійний вимір Великого посту обмежується в нас до співу «Претерпівши за нас страсті...» та служеної де-не-де, так далекої і чужої духовності, латинської Хресної дороги. Сумне, зокрема коли пам'ятаємо, що для християн східної традиції закон молитви є законом віри – літургії, спільні моління, це джерело і вияв релігійного життя людей. Тому-то, з думкою про допомогу всім, що ввійшли на стежки великопісного подвигу, друкуємо шедеври з нашої духовної скарбниці.

З Пісної Тріоді

Радісно значімо цей благословенний час посту й засяймо промінням святих заповідей Христа Бога нашого: світлістю любові, осяністю молитви, ясністю чистоти, побожністю й силою витрималості в добром, щоб, як зірниці, дійшли ми святої на третій день Воскресіння, яке освітлює світ нетлінням.

Нехай цей день посту буде для тебе, душі, залишеннем гріха, зверненням водночас же і злукою з Богом, щоб обминути безоднію зла і полюбити лише ті дороги, що ведуть до майбутнього спокою.

Засяяла твоя благодать, Господи, засяяло і просвічення душ наших. Це час підхожий, це пора покаяння. Тож відкладім темні діла і зодягнімся в світлу одежду, щоб, пропливши велике море посту, прибули ми до воскресіння третього дня Господа і Спаса нашого Ісуса Христа, що спасає душі наші.

Постъм приємним і угодним Господеві постом. Справжній бо піст – це відчуження від злих діл, стриманість язика, утихомирення гніву, оберігання від похотей, наклепів, брехні й фальшивої присяги. Зречення цього всього – це дійсний і мілій Богові піст.

Колись були ми прогнані з раю заради їжі, але хрестом Твоїм ми в ньому знову поселились. Його ми в нашій молитві Тобі приносимо. Багатомилостивий, із вірою до Тебе всі молимось: Пошли нам нині з висот у цей час посту потоки сліз, що очищують весь бруд наших пристрастей і прогрішень, щоб усі ми наполегливо кликали до Тебе: Господи – слава Тобі.

Наш піст нехай не веде лише стриманість від страв, але й відчуження від тілесних пристрастей, щоб ми – підкоривши тіло, яке нас мучить, – стали достойними причастя Агнця – Сина Божого, що добровільно дав себе заколоти за спасіння світу, і духовно святкувати Спасове з мертвих воскресіння; а піднявши на високість чеснот і надзвичайних діл, у світlostі ї наслоді звеселимо Чоловіколюбця.

Постивши, братя, тілесно, постъм і духовно; розв'яжім усякий союз неправди; усунумо несправедливо накладене на близького ярмо; порвімо всякі несправедливі угоди. Даймо голодним хліб, а бездомним притулок, щоб удостоїтися нам великої ласки в Христа Бога.

Графіка Богданни Кріп'якевич.

Як пристановище затишне знаю Тебе, Владико, Христе! Поспіши ж визволити мене з безвихідних глибин гріха й одчаю.

Я – та царська драхма, що давно загубилася в Тебе, Спасителю, тож, засвітивши світильник Твій, пошукай, Спасе, і знайди образ Твій.

Душа моя, душа моя встани! Чого спиш ти? Кінець наближається, і будеш хвилюватися. Підвєдись же, щоб помилував тебе Христос Бог, що всюди є і все наповняє.

Переступом заповідей Твоїх затерся в мені образ Твій, зів'яла вся краса і світильник загас від пристрастей. Змилуйся ж, Спасителю, і подай мені радість, як співає Давид.

Навернися, покайся, відкрий заховане, скажи Богові всевідчому. Ти знаєш мої таємниці, Спасителю Єдиний, але Сам помилуй мене, як співає Давид, з ласки Твоєї.

Богородице, надіє і охороно тих, що оспівують Тебе! Здійми з нас важкий тягар гріхів і, як Владичиця Чиста, прийми нас – каянників.

ГОЛОС МОЛОДІ

Щоб стати членом ліцеїської спільноти спершу треба подолати порог вступних іспитів.

Перший крок до ліцею

Організовані від трьох років зустрічі восьмикласників у Гурево-Ілавецькому ліцеї в цьому році набрали іншої форми. Почалися вони вже в лютому і будуть проводитися систематично раз в місяці, аж до червня. Слід відзначити, що не є вони розважального характеру, як це бувало досі, а дають учням шанс поступити в ряди ліцеїстів без вступних іспитів у червні.

Отже, екзамен «без стресів» можуть скласти восьмикласники, які регулярно братимуть участь у заняттях з польської і української мов та математики і виповнюють завдання, визначені вчителями.

Перша зустріч відбулася 23 і 24 лютого. Взяло у ній участь 52 школярів з сувальського, ольштинського і ельблонзького воєводств. Приїхав також один аж з Холма.

Кільканадцять учнів не володіє українською мо-

вою, але не значить це, що перед ними дорога до ліцею засинена.

Саме цей, т.зв. «нулевий курс», має на меті, між іншим, допомогти їм засвоїти основні знання з української мови, щоб вже в першому класі ліцею вони, як рівний з рівним, могли змагатися з учнями, які вивчали рідну мову в початкових класах.

Несподіванкою зустрічі був візит української поетеси з Києва, Наталки Поклад. Поетеса ознайомила присутніх зі своєю творчістю та зачитала декілька своїх віршів.

Крім занять ведених в школі не забракло часу і на розвагу. Організатори курсу влаштували «куліг» та вогнище. Не обійшлося без смачної ковбаси. Суботній вечір проведено в гуртожитку при спільніх співах.

ХАЙ ЦЯ ПЕРША ЗУСТРІЧ В УКРАЇНСЬКОМУ ЛІЦЕЇ БУДЕ ДОБРИМ ПОЧАТКОМ МАЙБУТНЬОГО!

До зустрічі 23 і 24 березня!

Л. Т.

Віче української молоді

16-17 лютого у світлиці Об'єднання, в Гданську відбулося Перше віче української молоді. Взяли у ньому участь представники молодіжних середовищ з Любліна, Вроцлава, Варшави, Гданська, Гурево-Ілавецького, Ольштина, Білого Бору і Лігниці.

Організатором віче був Союз української незалежності молоді. Під час зустрічі мовилося про до-теперішні досягнення, спосіб організації праці в майбутньому, потреби існування українських організацій в Польщі, місце української молоді на політичній карті Польщі, події на Україні.

СУНМ виник як незалежна від усіх установ організація, однак з огляду на позитивні зміни, які зайдли в Об'єднанні українців у Польщі, вирішено, що стане він також членом цієї організації, оскільки мета і способи діяльності обох в багатьох моментах співпадають.

СУНМ хоче брати активну участь у політичному житті Польщі. Проявом цієї активності є організація і участь в мітингах політичного змісту (15 січня організовано мітинг-протест проти агресії Москви проти Литви).

Присутній на віче представник ОУП, Ігор Щерба уточнюючи з ідеєю СУНМ задекларував фінансову підтримку у здійснюванні статутної роботи.

Делегати на віче вибрали нову Головну Управу і голову організації. До Головної Управи ввійшли: Роман Загорода, Богдан Мазурек, Ярослав Сирник, Орест Співак, Стефанія Доскоч. Головою обрано Романа Загороду.

Задумуючись над планом праці на майбутнє присутні рішили, що в даний час належить довести до певної інтеграції молодіжних середовищ і включити їх до спільної роботи.

В найближчому часі СУНМ займеться продовженням туристської мандрівки «Карпати», спортивних змагань молоді і підготується до видавання власного часопису «НОРМА».

Віче прийняло «Ідейну декларацію СУНМ», в якій говориться про тотожність з цілим українським народом, добросусідські відносини поміж Україною і Польщею, засуджується всякі злочини проти людини, говориться про неминучість самостійності України, а також окреслюється мету і завдання організації.

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКИХ ВЧИТЕЛІВ У ПОЛЬЩІ

Від травня 1990 року ведеться підготовка до створення в Польщі Спілки українських учителів: покликано ініціативну групу, опрацьовано статут, установлено контакти з Головною радою ОУП та юристами. Під час зустрічі ініціативної групи виникло чимало пропозицій відносно назви Спілки, її фінансування, підготовки вчительського бюлетня. Але найбільшою турботою була справа вчительської активності в усіх спеціальностях, зокрема в навчанні української мови, організування власними силами та при співпраці з іншими установами виховної праці з дітьми і молоддю. Щоб забезпечити здійснення тих завдань Спілка повинна співтворити плани й програми розвитку українського шкільництва в Польщі, вносити нові постулати в справах підготовки підручників, навчальних посібників, плівок відео тощо: планувати і мати вирішальне слово в справах розподілу суспільних дотацій наше шкільництво, встановлювати стипендії та нагороди, редактувати фаховий інформаційний бюллетень.

Праця, які можна б перелічувати є багато більше. Згадаймо ще про творчі контакти з Україною і українською діаспорою, про допомогу дітям – жертвам Чорнобиля, про Декаду Української Мови

Увага восьмикласники! Перед вами великий шанс!

В поточному навчальному році Український загальноосвітній ліцей в Гурево-Ілавецькому, крім вступних іспитів, які відбуватимуться в цьому самому часі, що й в інших середніх школах, експериментально вводиться новий спосіб набору до першого класу.

Всі восьмикласники, які братимуть участь в організованих ліцеєм заняттях з польської і української мов та математики і виповнять завдання, визначені вчителями, будуть прийняті до ліцею без вступних іспитів.

Заняття відбуватимуться раз у місяці в суботу і неділю.

Зустрічі відбудуться в термінах: 23-24 березня, 13-14 квітня, 18-19 травня.

Учасникам заняття та їхнім опікунам школа забезпечує безоплатні нічліги і відплатне харчування.

Директор ліцею мігр Мирон Сич

До української молоді

В дніях 14-15.VIII.1991 року в Ченстохові (Польща) відбудеться зустріч молоді з цілого світу зі Святішим Отцем Іваном Павлом II. До Санктуарію Маріїнго на Ясній Горі можна приїхати вже 13.VIII. Організатори готовлять нічліги для понад 1 млн. осіб та необхідне харчування.

Це вже шоста зустріч для молоді з усіх континентів, різних культур і політичних систем. В цьогорічній зустрічі буде мати крашу нагоду взяти участь молодь зі Східної Європи, в цьому з нашої батьківщини – України, до чого заохочує Святіший Отець. Попередні зустрічі відбулися в Італії, Аргентині, Іспанії.

Управа Українського
Християнського Братства
Св. Володимира

Як нам бути далі? Українська молодь під час Першого віче у Гданську.

в 1990-1999 роках, з ініціативою якої вийшов Світовий Конгрес Вільних Українців. Очевидно справа не тільки в планах, добрих і корисних пропозиціях, але в конкретних діях. Не хочемо творити ще одної організації, яка була б тільки на папері.

Публікуючи цей заклик, члени ініціативної групи звертаються до учителів-українців у Польщі з просям відгукнутися у «Нашому слові» і ставити свої пропозиції відносно нашої Спілки, життя школ і пунктів навчання, громадської діяльності в нашому середовищі. Незвичайно цінними були б матеріали-спогади з перших літ навчання. Адже це наша історія. Без інформації не повинні залишатись наші найновіші дії – успіхи і поразки в організації нових школ і пунктів, способи реалізації навчального матеріалу, співпраці з батьками і т.д.

Ваша активність, Шановні друзі, піднесе і нашу віру в успішність нашої праці, змінить нас духовно. Обіцюємо не пропустити з поля зору ні одного вашого слова, а по можливості й допомагати вам у вашій нелегкій праці. У майбутньому нашим бажанням є видавати власний вчительський бюллетень. Будемо стреміти до цього, щоб довести це завдання до доброго кінця. Успіх у цьому залежатиме й від вас.

Ірина Дрозд
Марія Мричко
Марія Філь
Михайло Шумада
Ярослав Грицковян
Степан Бень
Мирослав Бігун
Владислав Галак

ДІТЯМ

Дорогі діти!

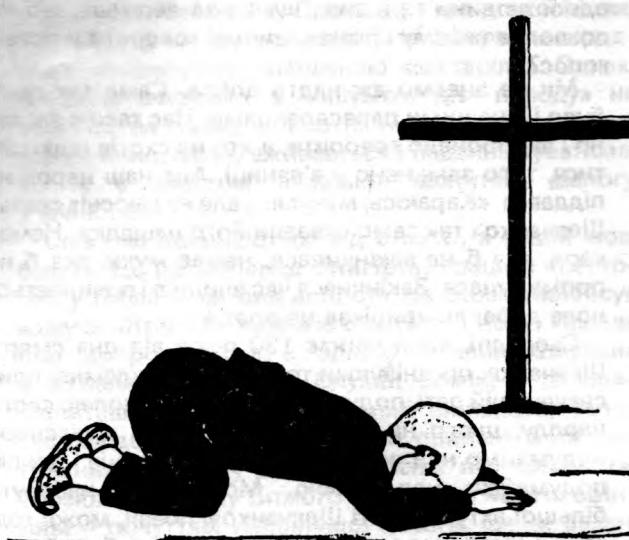
Часто у церкві і хаті чуєте, що теперішній час називається Великим Постом. Колись біля церкви спіткала я дітей, що думають про це. Мірко сказав: думаю, що в тому часі не можна їсти ковбаси, м'яса і взагалі нічого з того, що походить з м'ясої крамниці. Ганя говорила: а я думаю, що можна їсти, але не кожного дня. Оля знов – їсти, але не в перший день Великого Посту і у Велику П'ятницю. Марійка твердила, що тут йде не тільки про м'ясо, але і про цукорки. Іванка пояснила, що треба у часі Великого Посту резигнувати з деяких пристрастей як телебачення, кіно; Павло дораджував, що це час, у якому треба старатись бути добрим для інших, більше часу присвячувати на молитву і науку.

У кожній виповіді містилось дещо правди, але найважливіше є те, щоб через ті маленькі виречення показати, що це Господь Бог є тут найважливіший. Наші малі постанови є настільки добрі і хосені, якщо через них щодня повертаємо до Господа Бога.

А як переживати Великий Піст? Ісус Христос каже: *Коли ж ви постите, не будьте сумні як лицеміри, бо вони виснажують своє обличчя, щоб було видно людям, мовляв, вони постять* (Матей 6,16).

Певно Ісус Христос цілим серцем не любив націю, і якихось штучно сумних, надутих облич. Не бажав, щоб люди обносілись зі своїм постом як з народним прапором. Піст криє в собі велику таємну містерію, таємні особисті взаємини між терплячим Божим Сином і людиною, кожним з нас. У цю велику тайну включається і бабуня у кольоровій хустині, яка тихцем щось шепоче припавши навколошки до долівки і маленька Ганя, що залишки кожного вечора б'є поклони і сильний кремезний мужчина з круглим, дитячим обличчям.

А ми сядьмо собі у затишному місці, знайдім хвилину часу і подумаймо, про що просив терплячого Бого-Чоловіка св. Єфрем Сирієць.

*Господи й Владико моого життя!
Духа лініства, безнадійності, владолюбства
і пустомовства та хвальби, відверни від мене.
(поклін)*

*Духа ж невинності, покори, терпеливості
з іншими людьми та любові до них, пішли мені.
(поклін)*

*Так дозволь мені бачити мої власні помилки
і стримуй мене від судження того, що інші
робять, бо Ти благословений нині, і повсякчас
і на віки віків. Амінь.*

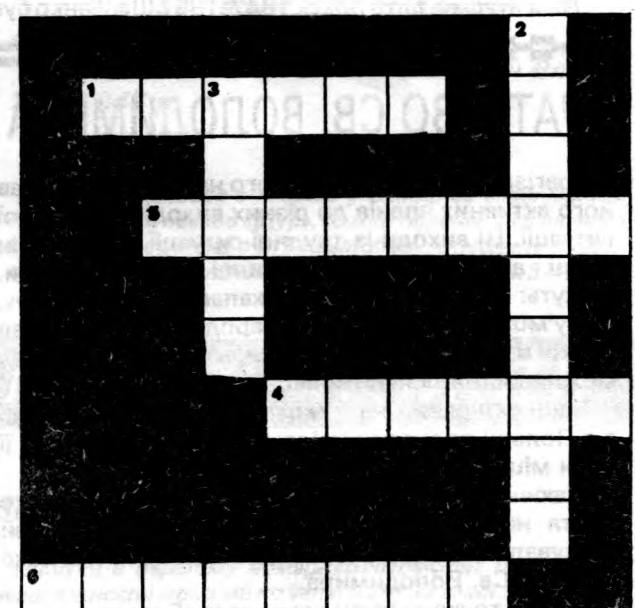
(поклін)
Коли собі це гарно передумаете, встаньте і про-
кажіть цю молитву переділивши кожний стишок
поклоном. Свої передумання і постанови запишіть
у своєму нотесі, а під кінець кожного дня пере-
гляньте і зазначте, що вдалося вам здійснити. Не
зражуйтесь, коли день не вдався і був «порожній».
Другий, при Божій помочі, буде ліпший. Бажаю
всякого успіху.

Ваша с. Романа СПДМ

Чи можеш виповнити цю хрестівку?

1. Якщо ми віримо в Бога, то ми будемо мати до Нього.
2. Ми віримо все, що Бог нам каже у своєму
3. Кожного разу, коли ми говоримо молитву, ми кажемо, що віримо в Бога.
4. У Євангелії люди, які ставали здоровими.
5. Як церква, ми приймаємо.....
6. Усі, що приймають Хрестення, будуть

ВІРЮ
ЄВАНГЕЛІЙ
ХРЕЩЕННЯ
ДОВІРЯ
СПАСЕННІ
ВІРИЛИ

Тарас Шевченко 1814-1861

Тарас Шевченко народився в селі Моринцях, на Київщині, 9 березня 1814 року. Його батько, Григорій, був родом із Кирилівки. Моринцій Кирилівка належали до багатого пана Енгельгардта. Шевченки були в нього кріпаками. Родина в Григорія Шевченка була велика. Крім Тараса, було ще два хлопці і три дівчини. Тараса змалку тягнуло до малювання. Пан часто карав його, коли бачив, що він малює. Нарешті побачив пан, що з Шевченка слуга поганий, тому віддав його вчити малярства, щоб мати з цього прибуток.

Одного разу в Петербурзі якийсь маляр побачив, як Тарас малював у парку. Він зрозумів, що Шевченко має велику здібність до малярства. Про це він поговорив з іншими митцями й друзями. Вони викупили Шевченка з кріпацтва, щоб він міг учитися в мистецькій школі.

Незабаром Шевченко почав писати вірші, які не сподобалися цареві. Тараса засудили й заслали далеко на схід до фортеці в неволю.

Близько десяти років Шевченко перебув у неволі. Коли його звільнili, йому не дозволили поїхати в Україну. Тарас мусив жити ще якийсь час у Росії, в Петербурзі.

Шевченко відвідав рідний край перед смертю, але вже не мав здоров'я. Він утратив своє здоров'я на засланні. Незабаром Шевченко тяжко захворів і помер 10 березня 1861 року на чужині, в Петербурзі.

Шевченко прожив сорок сім років, двадцять чотири роки він був кріпаком, десять років у неволі, три роки під наглядом поліції і лише десять років вільною людиною.

Усе своє життя Шевченко боровся проти кріпацтва. Він не дочекався побачити людей вільними, але його праця не була даремна, бо тиждень після його смерті кріпацтво скансували.

Український народ ніколи не забуде Тараса Шевченка, який оспівав Україну.

Ксеня Турко

Діточа присяга

А чи знаєш вже, дитино,
Хто найбільше Україну,
Хто за всіх її любив,
Їй найбільше придав слави,
Без меча і без булави
Сили її приспособив?
Хто се наше слово рідне
І понижене і бідне
В златосяйний одяг вбрає
І таку влив в нього силу,
Що народ, що йшов в могилу,
Нове з нього життє вязє?
«Хто любовю і терпінням
Всім України поколінням
Шлях до Волі показав:
«Лиш посвята, згода, труди
І любов безмежна в груди
Волі певний є застав»...
– Знаєм, знаєм! – кличуть діти –
В наші серденька сі цвіти
Вклав на віки Він, Тарас!
І вони в нас не повянутуть,
Зарецітом нам остануть,
Нам сіятимуть весь час!»
«Щира єдність, любов, згода,
Труд, посвята для Народа –
Заповіт Його, наш стяг;
Ми складаємо присягу,
Що не кинем Його стягу
Нашого життя ввесь шлях!»

Я. Вільшенко

Рефлексія

Називали його по-різному: поет-революціонер, поет-демократ, його слова «в сім'ї вольній, новій» подавано з контекстом, що ніби цією «родиною» мав бути «радянський народ», деяким його поезіям надавано вимову пропагандистських виступів проти соціального гніту з боку «панства», а здається було це зовсім по-іншому. Шевченко був широю, доброю людиною, патріотом, відданим українській справі.

Доля Шевченка, коли приглянутися його біографії та творчості, така сама, як доля цілого українського народу. Знайдемо тут все, моменти піднесення і зневіри, радість творчості і розpac ув'язнення, філософські роздуми і веселість. Сьогодні ми можемо перестали вже розуміти нашого поета, міг він, через помилковий і штампний підхід стати лише недоторканою статую, про яку все сказано і вже нічого сказати не можна. Але це неправда. Вистачить взяти до рук «Кобзаря», розгорнути його на будь-якій сторінці, щоб відкрився перед нами неповторний, глибокий і мудрий чар його поезії. Зокрема у великій пригоді Шевченків «Кобзар» тим, хто сам бував у злиднях, відірваний від свого народу, покинутий у чужих краях. Отоді-то ця невелика книжка ставала «Біблією», з якою неможливо було розставатися.

Пам'ятаемо, що в роках 1847-1857 Шевченко був

ув'язнений. Як глумливо звучать при цьому патетичні, пропагандистські розповіді про страждання інших «революціонерів», яким доводилося перебувати у засланні кілька, кільканадцять місяців, а при тому ще з повною підтримкою держави. Шевченкові цього не дано. Йому заборонено тільки писати і малювати. Який це мізерний режим, що бойтесь одної людини та її слів, що це за держава, що не дозволяє своєму громадянинові говорити у повені голос?

Ми це знаємо аж надто добре. Саме так само було і з нашими переселенцями. Нас також заслали і заборонено говорити, а хто не скотів підкоритися, того замкнено у в'язниці. Але наш народ не піддався. «Караюсь, мучуся..., але не каюсь!» сказав Шевченко і так само сказали його нащадки. Немає кари, яка б не закінчилася, немає муки, яка б не проминулася. Закінчився час зліднів і починається нова доба, як прирікав це поет.

Сьогодні, коли минає 130 років від дня смерті Шевченка, організуючи традиційну академію, присвячену цій даті, подумаймо дещо над долею свого народу, цього на Україні і цього, що у діаспорі, подумаймо над долею його країн синів і дочок, подумаймо над собою. Може тоді наберуть більшої актуальності Шевченкові поезії, може тоді також зможемо усвідомити собі їх глибокий, по-нардсовий зміст.

(т)

БРАТСТВО СВ. ВОЛОДИМИРА

Трагізм в історії українського народу спонукував його активних членів до різних виходів з трагічної ситуації. Ці виходи із трудної ситуації не все були добри, а найгірше, що чужинці їх не розуміли. Кажуть: «Той, що топиться хапається за бритву». Тому може і провід нашого народу не раз користав з такої нагоди. Ми програвали, а програний не має можливості пояснити своєї рації.

Наши Церкви на Україні були ліквідовані, а в Польщі процесу ліквідації не було, але права її були міцно обмежені.

Маючи свідомість значення християнського життя народу і людини, група світських людей заснувала 22. 07. 1983 р. Українське Християнське Братство Св. Володимира.

Перша точка статуту говорила: «Братство є добровільним з'єднанням мирян, що беруть на себе труд праці і боротьби за збереження і розвиток українських релігійних і національних традицій, духовно-релігійну єдність української громадськості в Польщі та здійснення ідей «Завіщення Блаженнішого Патріярха Йосифа». Братство діє під духовною зверхністю і за благословенням Патріярхату Помісної Української Церкви.

В першому листі Патріярх Йосиф між іншими писав: «Ваша ситуація є складна і вимагає застосування Христового вискузу: «Будьте, отже мудрі як змії і прості як голубки. (Мт. 10.16) Робіть все з молитвою, упованням на поміч Божу, в щирім підчиненні Церкві, бо для неї є Ваша праця». (28. 05. 1984 р.).

Користаючи з нагоди демократизації життя в Польщі 7. XI. 1989 р. Братство зареєстровано у Воєвідському Суді у Варшаві. З хвилиною реєстрації ми одержали юридичний статус.

Розуміючи потребу згуртування, а не роздроблювання наших сил, ми заявили потребу існування як складова частина Об'єднання Українців.

Від самого початку ми не прив'язували більшої ваги в оцінках поодиноких Членів нашої Церкви, а особливо духовенства. Шукали скромними можливостями це змінювати. Наші вірні й духовенство силою викинені з рідних земель, дуже часто не бачило християнської поведінки своїх сусідів.

Національна боротьба, яку очолювала УПА, була засуджена, що спричинилося до нехтування своєю національною релігійною принадлежністю в місцях поселення.

Сотки літ, бо від 1340 р. польський елемент, який був більшістю не ставався діяти в напрямі повного розвитку українців.

Сусід зі Сходу від Івана Грозного теж солідно нищив наше національне, релігійне й культурне життя. Це все пригноблює нас, створює підозріння, нетерпливість, «гура-патріотизм». Не дуже знаємо як себе вести в такій ситуації. Одним із зразків, як роботи, щоб було краще був вислів о. Архимандрита Любомира Гузара на Світовому Конгресі Мирян у Любліні 1. 04. 1990 р. «Греко-католики дали свідоцтво віри, відстояли свою Церкву і свій обряд. Це великий капітал, великий дар, але водночас і обов'язок вийти власному розумінню християнства. УКЦ-ві у світі співчувають, бо вона відсутня як об'єкт у Вселенській Церкві, з передуманим власним досвідом, з осмисленою і відповідною тодіжністю. Причина того у цьому, що УКЦ не вміє

бути собою, не задумуються над власною ситуацією. Звичайно багато залежить від зовнішніх обставин, які вкрай несприятливі, проте всього ними не оправдається».

Для здійснення єдності серед народу Конгрес схвалив:

1. Жити якомого найдосконаліше по-християнськи. Чим тісніше зв'язаний контакт наш з Господом нашим і Спасителем, тим близчі ми один до одного.

2. Кожна форма зближення між нами допомагає релігійній єдності, так як в свою чергу релігійна єдність буде вагомим чинником у зібрані сил нашого народу в різних ділянках життя.

3. Пильно берегти те, що веде до зближення, рішуче відкидати все, що веде до розбрата. Одним словом «будувати мости між людьми, а не мури».

4. Дотримуватися принципів терпимості й прощення, не ділити України на сфери впливів.

5. Вивчати, основно науково, безсторонньо безпристрасно рідну тисячолітню традицію історію, якої ми є спадкоємцями, стараємося організувати наукові сесії, на яких на високому рівні науковці пояснюють

труднощі проблеми українсько-польських стосунків. Існують вже конкретні контакти з мирянським рухом на Україні і Заході. На останніх зборах 8. XII. 1990 р. ми закликали до участі наших вірних у міжнародних подіях, до нав'язування контактів та потреб входу до християнського світу. Не зробиться цього лише нариканням на нашу долю.

Що можемо дати? Це питання, яке ми повинні мати на увазі. Наше щоденне християнство має багато елементів чужих науці Христа. Наладнання добрих відносин з Братами Православими було часто і є надалі одним з ниш завдань.

Не знаючи своєї історії і інших народів не збу-дємо могутньої Церкви, дуже важливої інституції в житті Народу.

О. Довженко устами одного зі своїх герой-німця – говорить про нас: «У цього народу є нічим і ніколи не прикрита ахілесова п'ята. Ці люди абсолютно позбавлені вміння прощати один одному незгоди навіть в ім'я спільніх, високих інтересів. У них немає державного інстинкту. Ти знаєш – вони не вивчають історії. Дивовижно, вони вже двадцять п'ять літ живуть негативнимі позунгами запереченні Бога, власності, сім'ї, дружби. У них від слова «нація» залишився тільки прикметник. У них немає вічних істин. Тому серед них багато зрадників. Ось ключ до скриньки, де скована їхня загибелль».

Сьогодні багато справ залежить від нас.

Українське Християнське Братство Св. Володимира свідоме великих промахів, маленьких успіхів в нашій Церкві, в минулому.

Воно хоче служити, щоб було краще.

Олег Гнатюк

нас прихильності, громада греко-католиків у Венгожеві майже виключно користується вже кілька років святинею підніманою від протестантів. Отець Ягутський за це благородне діло потерпів немало від різних людей, але не відступив.

19 січня, на Йордан, о 17 год. до протестантського костьола в Гіжицьку прийшло майже 400 осіб, у тому більше за половину греко-католиків. Богослуження – набоженство Божого Слова почав та вів о. Ягутський. Почалися спільні молитви, співи – наші та протестантські. В співаних ними піснях вражав глибоко біблійне обґрунтування текстів, висока поетична та мистецька вартість, хоча, деколи більш вслушаного під церковним оглядом вуха, брак смаку містичної та глибинності переживань. Основою проповіді стали читання Першого послання до Коринтіян 1,10-18 та євангелії від Івана 17,1a, 11-23 – «Чи Христос поділився...», «хай будуть одно, як в Тобі, а ти в мені...». Про яку єдність молимось? Щоб всі були однакові у всьому – питав проповідник, автор цих рядків – чи може про єдність на зразок Божого життя Трох Осіб в єдності Божества. Єдність нероздільного Тіла Христового, якого неспроможні поділити людські свари та різниці. Ми всі належимо до цього Тіла, хоча в різній мірі, як різні члени в одному організмі. Для світу, ми християни, маємо дати свідоцтво постійного шукання поєднання через зрозуміння та Христову Любов. Богослуження продовжили три молитви: про прощення гріхів, про мир, та про поєднання, як наслідок двох перших. На закінчення богослужіння о. Петро ЧСВВ та о. Ягутський поблагословили всіх присутніх та попрощали всіх в дверях костьола, кожному простягаючи руку.

Подібне за змістом богослуження відбулося у Венгожеві 20.01. Основою літургійного для нього став наш молебень доповнений молитвами та читаннями Святого Письма. Проповідь виголосив о. Ягутський. Він звернув увагу на наш Йордан як Об'явлення Бога людям і свідоцтво про Нього. Підкреслив важливість віри та довір'я до Бога. Саме клич: «Надіючися на Господа набирають сили...» (Іс. 40,31) і є кличем протестантської церкви на цей рік. Довір'я до Господа даст нам силу до свідчення про Бога. Проповідь закінчилася молитвою складеною латинським священиком на основі «Отченяни». Цей елемент ще доповнив образ єкуменічного розуміння цієї зустрічі. Богослуження закінчилося знова спільним благословенням. На переміну лунали наші колядки, пісні та пісні протестантські. Неофіційним закінченням зустрічі стала спільна українська вечера для гостей в залі під церквою. Гості з вдоволенням поїдали українські вареники з бараболею і капустою та повернулися до хати.

Дивлячись збоку, можна питати себе, – який з цього хосен? Прийшли, зустрілися, помолилися та дещо з'їли. Чи від цього Церква поєднається? Що це дало? – Дало і дає! Всі разом відчуваємо нашу повнішу відповідальність за Боже Слово та вірність Йому, відчуваємо, що молячись разом починаємо себе розуміти та шанувати, що перемагає в нас Любов Христова, що доцінюємо свої традиції – воно наше закохання в літургії, ми – їхню пошану до Святого Письма. Поєднєє нас Христос, хоча ми з різних місць та культур, протестанти – бо тут у великій кількості це автохтони-мазури, ми люди християнського Сходу. Ці зустрічі нас спільно збагатили і може це маленький крок в напрямку до того, щоб усі були одно...»

ієромонах Марко ЧСВВ

«Хваліть Господа всі народи...»

тут разом. Варто тут сказати, що між нашими громадами твориться традиція спільніх молінь. До того, щоб це почати та подальше проводити, необхідне особисте заангажування людей, які сповнені глибоко християнським розумінням потреби поєднання Церков. Необхідно тут сказати про отця пастора Януша Ягутського, його жінку та представників парафіяльної ради протестантської спільноти в Гіжицьку. Саме завдяки такій же довголітній до-

Слово Папи Івана Павла II

(Закінчення з 1 сторінки)

Нинішній Синод української Церкви, скликаний ще і тим разом поза межами Галицької церковної області, мав у першу чергу важливе завдання представити Вселенському Архієпископу дягі предложення для пастирської управи важливих церковних округ.

Ваша журба і дбайливість за добро і зрист усіх Епархій і цілої Церкви на Україні і на поселеннях лучиться з нашою журбою, щоб процвітала все більше та Церква, що зродилася через хрещення Київської Русі й яка саме тепер увійшла в друге тисячоліття свого життя.

Достойні Брати в Епіскопстві! В цій важкій історичній хвилині звертаю до Вас слово і напоумлення Апостола народів: «Поводьтеся достойно покликанням, яким вас візвано, в повноті покори і лагідності, з довготерпливістю, терплячи один одного в любові, стараючись зберігати єдність духа зв'язком миру. Одне бо тіло, один дух, а й в одній надії вашого покликання, яким ви були візвані. Один Господь, одна віра, одне хрещення. Один Бог і Отец усіх, що над усіма і через усіх і в усіх» (Еф. 4, 1-6).

Нехай ця братня наша зустріч скріпить надію на розкіш Церкви візантійсько-українського обряду, на більшу славу Божу й на добро душ.

На завітник найбагатшого Божого благословення надіємо з цілого серця Вам і Вашим вірним, ажосібні священикам, монахам і монахиням, наше Апостольське Благословення.

Благо-словá

«Що це таке?», «Чому на кінці не стоїть знак пом'якшення?» – такі та інші запитання викликала назва часопису, що його тримаєте в руках. «Благовіст – дзвоніння перед початком церковної відправи, служби». Коротке, лаконічне пояснення в одинадцятитомному Словнику Української Мови, і як усе, що стосується релігійної сфери, попереджене неодмінною позначкою «застаріле». Однак, бажання воюючих з «копіумом для народу» не збулись, це слово, як і сотні інших, приречених на відмінання, живе, вживається і надалі існуватиме, бо ж є змістом людської молитви, діалогу з вічністю.

Слів, які починаються від благ..., в нашій мові безліч. Це насамперед благість, грецьке хрестотес, у Біблії – лагідна доброта; це слово вжив Ісус кажучи «Ярмо бо мое лю бє» (Мт. 11,30). Правда про доброту Бога є одною з найважливіших в об'явленні. В нашій Службі Божій, в таємних молитвах, священик, від імені спільноти, звертається до Бога: «Сам, Владико, приими і з уст нас, грішних, трисвяту пісню і посіти нас благостю Твоєю». До храму Божого входимо з благоговінням – почуттям найбільшої поваги, шані, ведені любов'ю і побожністю. Служба Божа – Євхаристія, це благодарення, подяка Богові за спасіння світу Пасхою Ісуса Христа. Благодать – ласка, це благий, добрий Божий дар, що вміщає в собі всі добродійства. Літургію починаємо і закінчуємо благословенням – славленням добра, створчої і оживляючої Божої сили. Виходимо зі святині визнавши наше уповання на Христа, істинного Бога, який милує і спасає нас, бо є благий і чоловіколюбець – добрий любитель людини.

Хай не забувається багатство української мови, одної з найблагозвучніших мов світу.

о. БП

З документів «Українського архіву»

Люба Мамо!

Доношу Вам сумну вістку про мене¹. Я був засуджений на 10 років арешту, але прокурор спротивився. Мав я другу розправу і засудили мене на кару смерті. З Доброї (Шляхецької) Сталеною також засудили на смерть.

Отож прошу Вас, Мамо, щоби Ви постараєтесь о видженні зі мною, бо я дуже хочу стрінутись з Вами восстановлення. Прийтіть до суду, до військового прокурора, а як ні, то йдіть під мур, там де ви вже були і де ми бачилися.

Мамо, не журіться і не плачте. Будьте з того горді, що маєте сина, який не зрадив свого народу, не клонив голови о помилування. Раз родився – раз умерти треба!

Скажіть моїм друзям, щоб помстили мою смерть і щоб живі не здавались. Тут таких вироків, як я, дістали більше.

Кінчу писати і здоровлю Вас, Мамо, широко. Дякую за Ваш труд, що Ви доходили до мене. Широ здоровлю сестру, брата і всіх знайомих. Ще раз прошу Вас, старайтесь о видженні.

Ваш син Василь

25.X.1946 р.

¹Лист цей написав з тюрми у Сянці до своєї матері Василь Хома, псевдо «Щур», важко поранений 6 лютого 1946 року у сутичці з ВП в селі Улич. Опублікував його підпільній журнал УПА «Перемога», рік 1946 ч. 3-4, с. 28.

ЛИСТИ

ЛИСТИ

ЛИСТИ

ЛИСТИ

ЛИСТИ

(...) Під сучасну пору перед нашою Українською Католицькою Церквою стає велике завдання у відновленні і відродженню релігійного і суспільно-морального життя народу, виховання молодого покоління в християнськім і національнім дусі.

Думаю, що великою помічкою в тій ділянці стає для нашої Церкви «Благовіст» і при співчасті так священичих, як і мирянських діячів підіметься так благородного і великого завдання.

Для досягнення цілей в ділянці християнського виховання і відродження позволю собі запропонувати Шановній Редакції теми до публікації в «Благовісті»:

1. Історія Української Церкви від часів хрещення Русі-України в пов'язанні з історією України.

2. Питання відносин між українськими спільнотами УКЦ і УАПЦ, причини непорозумінь і наслідки для єдності нашого народу.

3. Справа єкуменізму і відношення до нашої Церкви інших християнських спільнот. Справа Патріархату.

4. Статті і замітки з життя і дій святих та їх ученичів із зображенням їх смерті на передодні відзначування їх свят.

5. Бажанням було б призначити стала рубрику під заголовком «Голос Християнської Молоді».

На закінчення хотів би я звернутися до всіх чесних друзів українців, головно замешкуючих тे-рені Польщі, з закликом, що нашим святым обов'язком є підтримати нашого «Благовіста» складаючи якнайбільшу кількість зголосень передплати. Ціна як на сьогоднішній час низька і думаю, що в кожній українській родині повинен знайтись «Благовіст». Хай ще буде доказом високої культури християнської і єдності нашого народу, який тут в Польщі, на вигнанні, дбає про свою Церкву, віру і культуру!

Теодозій Романюк
Ельблонг

(...) Прийміть мої уваги, які подаю в якнайліпших інтенціях, не тому, щоб «видивляти», але щоб притягнути читачів.

В першу чергу – часопис не повинен бути анонімний. Треба виявити редактора.

Ми такі бідні, що хотілося би знати все, що діється, бо правду кажучи, ми нічого не знаємо. Наприклад: де резидує наш Владика (Ярослав? 29 кімнат?), хто Його права рука. Про Його діяльність ми довідуємося з чужої преси (був в Римі, був в Югославії і більше зовсім нічого).

Ми знаємо щоденні молитви, але як би так зробити екзамен, то наслідок був би інший. Думаю, що з Декалогом не є добре, а вже про церковні заповіді та євангельські ради не згадую.

Наші церковні пісні такі гарні, але тексти їх дуже припорощені. Добре було б подати ноти. Маємо в Любомні отця-композитора. Добре було б пригадати життя видатних отців-композиторів. Мало хто з 45-літніх мирян знає хто був останнім перемиським єпископом.

В ділянці історії. Чи не добре було б пригадати, скільки деканатів мала Перемиська Епархія, які деканати і парафії припадали до Польщі? (...) Перед війною ми знали число наших богословів в семінаріях. Тепер не знаємо. (...)

Прийміть наші побажання і молитви, щоб Все-вишиній благословив. З нами Бог.

др Теодор Кікта
Варшава

Від щирого серця вітаю появу першого номера «Благовіста» – здавна очікуваного часопису для української католицької громади в Польщі – і бажаю Вам многих літ успішної праці на цьому полі в атмосфері взаємозрозуміння і згоди з іншими віросповіданнями.

«Благовіст» заповнює сьогодні важливу прогалину в нашему духовному житті – стає на службу його оновлення після довгих років поневір'яння і деморалізації, переслідувань і приниженні. Будемо надіятися, що виростаючи з реальних потреб життя, стане він на захист українських католицьких громад і сміливо буде обстоювати й висловлювати прагнення, думки й права цієї громади. Хоча християнська релігія має універсальний характер, то назовні проявляється все-таки в національному одязі, а це вимагає, щоб пастирі до своїх мирян зверталися по імені – безіменних народів немає.

Серед багатьох питань, що порушуватимуться на сторінках часопису, особливе значення матиме звертання до прадавніх традицій нашої Церкви, через воєнні хуртовини і лихоліття забутих і запрошаєних народом. Треба буде їх спільними силами підносити з забуття, відновлювати і ставити на службу уміцювання національно-релігійної тодіності народу. «Живо велике, а робітників мало».

З повагою
Слава Ісусу Христу
Степан Заброварний

P.S. При нагоді, з професійного обов'язку, прагну звернути увагу, що день 22 січня не є днем проголошення Української Народної Республіки, оскільки УНР була проголошена III універсалом 7(20) листопада 1917 року. Натомість IV універсал, 22 січня 1918 року, проголошував самостійність, повну незалежності і суверенність української держави – УНР. Андрій Мельник не був начальником, але начальником штабу (І) – так є у книжці Н. Полонської-Васильченко.

Від редакції:

Пишучи в першому номері «Благовіста» про свято незалежності мали ми на увазі дату 22 січня 1918 року, як проголошення повної незалежності. Третій Універсал Центральної Ради, проголошений 20 листопада 1917 року говорив про створення Української Народної Республіки але у федерації з Російською Республікою.

Проте це саме пише Микола Жулинський у публікації «Чотири Універсали» (Київ, 1990): «У Петрограді вибухнула Жовтнева революція. Проголошено декрети про мир і землю, більшовики здобувають авторитет серед народних мас. Й Центральна Рада 20 листопада 1917 року приймає Третій Універсал, який пролунає у святковій атмосфері біля пам'ятника Богданові Хмельницькому і буде освячений молебнем у Софійському соборі.

Україну проголошено Українською Народною Республікою у складі Російської Республіки, яка має стати федерацією різних і вільних народів. Та хвилі революційних виступів поширяються по Україні, підсилені економічною кризою, війною, невирішеним земельного питання, політичною активністю більшовиків України. 25 грудня 1917 року і Всеукраїнський з'їзд Рад у Харкові оголосив Україну Радянською Республікою.

В умовах громадянської війни, наростиючої політичної і воєнної конфронтації з урядом Радянської Росії Центральна Рада робить останню спробу втримати владу, своїм Четвертим Універсалом проголошує 22 січня 1918 року незалежність Української Народної Республіки: «Віднині Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу».

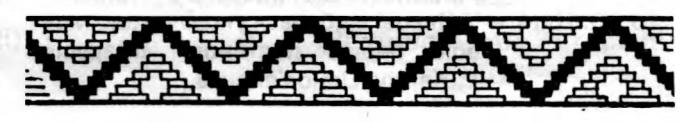
Підсумовуючи що тему вважаємо, що належить надрукувати усі чотири Універсали Центральної Ради у повному звучанні.

(т)

Щиро дякуємо за грошові пожертви на редакційні потреби «Благовіста»:

- Орисяк Катерина – Бранево – 500 000 зл.
- Махнік Йосиф – Томляк – 100 000 зл.

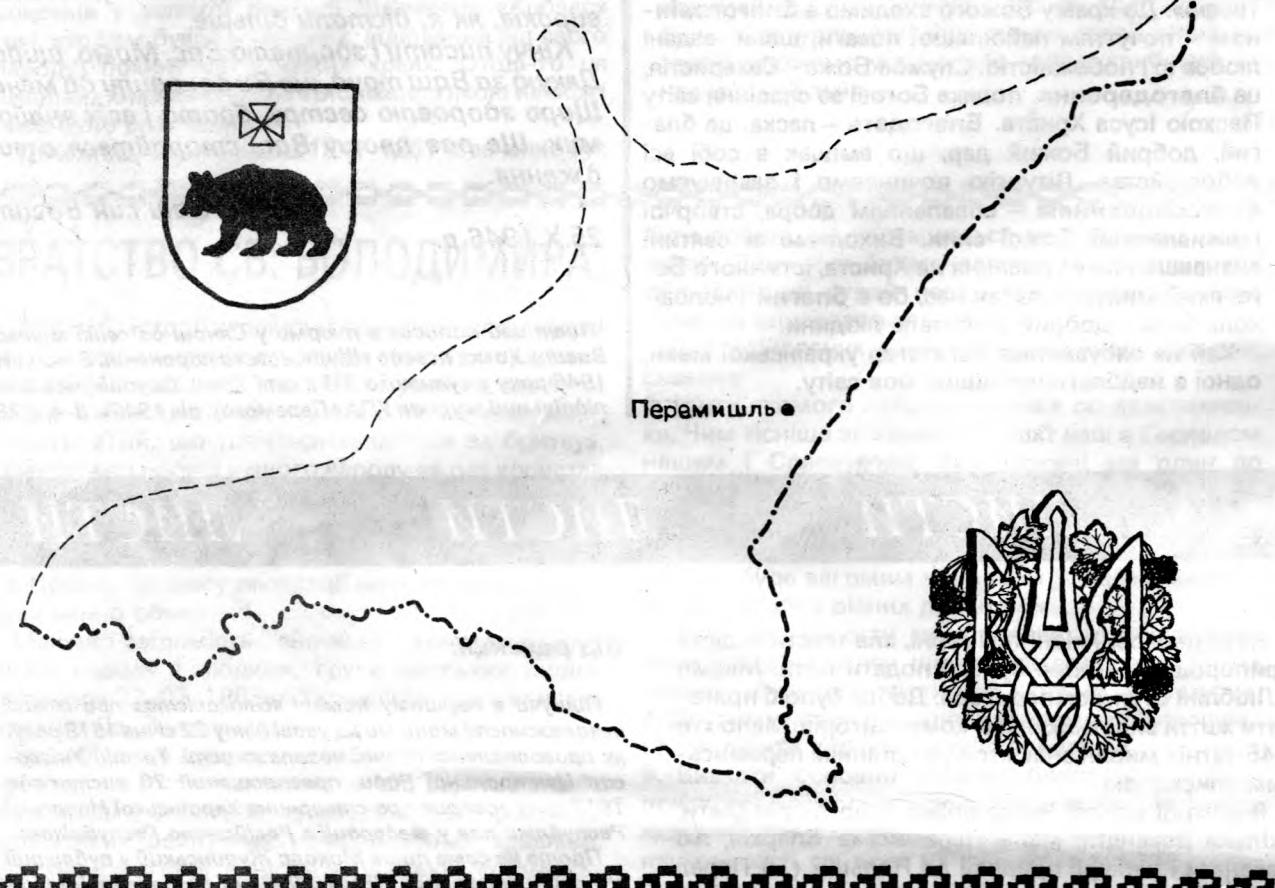

Дорогі читачі!

Надрукована в попередньому номері нашого часопису карта парохіяльної мережі нашої Церкви у Польщі, була воднораз, у своїй північно-західній частині, картою виселення. Це, так би мовити, географія зазнаних нашим народом поневірянь. Крім неї є ще історія, сповнена страждань, переслідувань, розпуки, але й незламності, витривалості, труду відбудови зруйнованого.

Як говорить мудрий Когелет, є час мовчати і час говорити. У нас, поза сумнівом, настав час говорити, висловлювати замовчуване. Це завдання всіх спільнот, зокрема тих людей, які професійно вивчають історію. Хай отже промовить людська пам'ять і увінчить вистраждане і воздвижене. Ждемо Ваших спогадів, реляцій, досліджень, фотографій.

Побіч друкуємо, зачерпнуті з «Церкви в руїні» В. Іванусіва, дані про Перемишльську Єпархію (в теперішніх границях Польщі), які говорять про її стан у 1939 році.

Наш календар

Березень

- 2.03.1861 – В Україні (під російською окупацією) скасовано кріпацтво.
3.03.1827 – Народився байкар Леонід Глібов.
4.03.1750 – Кирила Разумовського обрано гетьманом України.
6.03.1934 – Відкрито пам'ятник Тарасові Шевченкові в Києві.
8.03.1169 – Московський князь Андрій Боголюбський зруйнував Київ.
8.03.1946 – Початок ліквідації Української Католицької Церкви. З'їзд у Львові.
9.03.1814 – Народився український поет Тарас Шевченко.
10.03.1861 – Помер Тарас Шевченко.
14.03.1939 – Проголошення самостійності Закарпатської Української Держави.
15.03.1668 – Дем'ян Многогрішний був обраний гетьманом України.
17.03.1874 – Народився Августин Волошин, президент Карпатської України.
17.03.1917 – В Києві постала Українська Рада – парламент Великої України з головою Михайлом Грушевським.
19.03.1892 – Народився Максим Рильський, поет, перекладач.
20.03.1632 – Народився гетьман України Іван Мазепа.
20.03.1895 – Вийшло з друку перше число «Громадського голосу», що його редактором був Іван Франко.
23.03.1842 – Народився український композитор Микола Лисенко.
25.03.1651 – Полковник Іван Богун розбив поляків під Вінницею.
27.03.1654 – Переяславський договір гетьмана Богдана Хмельницького з Москвою.
29.03.1864 – У Львові відбулася українською мовою перша постанова «Марусі» Г. Квітки-Основ'яненка.

Я в тім селі уродився, що серед села гора,
З гори церква заглядає дуже вже стара.
Річка гору обмиває і розливає воду вбірд

Вона гори ся питає, де ж подівся твій народ?
А гора нічого не говорить лиш мовча стой,
Видно щось страшного знає, говорити ся боїть.
(Ілько Баран)

(...) Перемиська Єпархія

На території Перемиської Єпархії, що знаходитьться сьогодні в границях теперішньої Польщі, жило 540 000 українців греко-католицької віри. Вони молилися Богові в 689 церквах і були зорганізовані в 363 парохіях. З цих чисел можна довідатися, що:

- пересічна парохія мала близько 1500 парохіян;
- до пересічної парохії належало дві церкви, тобто матірня і одна дочерня;
- пересічно одна церква служила майже 800 вірним;

На сьогоднішній час з 689 церков, які існували в 1939 році,

- 346 церков (50,2 %) вже зруйнованих, або в такому стані, що реставрувати їх неможливо;
- 245 церков (35,6 %) перебрали римо-католики і уживають їх як костели;
- 61 церква (8,9 %) ще стоїть в добром, або можливому, стані, але закриті або уживаються на несакральні цілі;
- 28 церков (4,0 %) перебрали і уживає Православна Церква;
- 9 церков (1,3 %) затримані як музеїні приклади української церковної архітектури. Деякі з них стоять на первісному місці, а деякі перевезено на музеїні площа.

Більшість деканатів Перемиської Єпархії знаходиться в етнографічних поселеннях українців. Тут населення в 1939 році ділилося на:

- українців 65 %
- поляків 25 %
- єреїв 8 %
- інших 2 %

Подані цифри відносяться до всього населення. Треба зазначити, що більшість поляків і єреїв жило по містах, а українці – по селах. Коли розділити населення на міщан і селян, то відношення стає наступне:

СЕЛЯНИ
українці 75 %
поляки 20 %
єреї 3 %
інші 2 %

МІЩАНИ
українці 16 %
поляки 50 %
єреї 33 %
інші 1 % (...)

БЛАГОВІСТ – суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редактує колегія: о. Юліан Гбур – відповідальний редактор, о. Богдан Панчак, Любомира Тхір, Дарій Гаврилець – технічна редакція. Постійна співпраця – Богдан Тхір. Адреса редакції: вул. Шопена 17, 11-220 Гурово-Ілавецьке. Тираж 3000 зл.